

Stor Ankertest

"Båden i dag" bragte i 1980 en udførlig test af forskellige ankertyper.

Jeg har scannet den ind og bringer den nu på MAXImalt.dk. - så du sparer turen på biblioteket. De scannede artikler er selvfølgelig ikke helt samme kvalitet som i det originale, men det kan vist godt læses.

Klik på siderne for at se dem i en "stort set læsbar" opløsning. Hvis du ønsker dem i endnu højere opløsning (ca 1 mbyte pr side) kan jeg fremsende dem pr mail.

Under siderne har jeg samlet konklusionerne i en lille tabel.

/Bjarke

Ankertest med overraskelser

Med målegrej og en kraftig motorjolle tog Båden i Dag ud for at se, hvad de forskellige ankre kan holde. Vi prøvede på fast sand og i en mudret havn og nåede begge yderpunkter - det perfekte og det ubrugelige. I det hele taget vendte testen op og ned på de almindelige begreber om, hvilke ankre der er mest pålidelige

Tekst: Jan Ebert ■ Fotos: Per Hjort

Ankre er mange ting, men alligevel var det overraskende resultater, Båden i Dag fik ud af at teste 10 forskellige ankre under realistiske forhold. Her var for eksempel et, som overhovedet ikke ville tage bundgreb, skønt det var af samme type som testens bedste anker. Moralen er, at man skal se sig

særdeles grundigt for, før man køber den »transportable havn«, som et anker jo er.

I danske farvande er der for det meste sandbund ved de åbne kyster og mudder af forskellig herkomst i havne og fjordvige. Stenbund findes selvfølgelig også,

men ikke så almindeligt på steder, hvor man typisk vil foretrække at ankre. Den svenske skærgård har bundforhold, der ligner de danske meget, selvfølgelig undtaget steder med ren klippe, men det gør man klogt i ikke at ankre på.

Det er altså ankeret til sand og blød bund, vi har mest brug for, og det blev så grundlaget - eller bundlaget - for afprøvningen. En fast sandbund og en havn, hvor gasserne boblede, når ankrene gik i mudderet. En arbejdsjolle med 23 hk og stor, 3-bladet propel blev rigget til med en 4-skåret talje agter, og på den faste part i taljen indskød vi en fjedervægt. Det var nødvendigt med denne reduktion, idet vægten kun havde skala til 100 kg, men ved at gange aflæsningen med 4 og lægge skønsmæssigt 10 procent til for friktionen i blokkene fik vi det virkelige træk (som er opgivet under de enkelte ankre). Når den blev holdt stille i vandet,

kunne motorjollen præstere et træk på 250 kg ved fuld kraft, og det var der flere af ankrene, som stod for.

Trækket på ankerrossen

Hvor hårdt trækker så en opankret båd? Det kan der ikke gives faste tal for, men på en rolig ankerplads med stævnen i vinden er det ikke meget. Selv på 5-6 tons både kan man ligge i stævnen og holde trossen med én hånd, svarende til et træk på højst 30-35 kilo. Anderledes er det, hvis man ligger til kaj med hækanker, og vinden er tværs, eller der står en del sø på ankerpladsen og båden girer meget. Alligevel tør vi gisne om, at træk på over 100 kg sjældent forekommer i en mellemstor båd, der er lagt rigtigt for anker.

Til afprøvningen brugte vi den samme trosse med knap 4 meter

Prøvene blev foretaget med en arbejdsbåd med en 23 hk motor. Ankerlinen var 4-skåret, idet fjedervægten ikke kunne måle mere end 100 kg.

mellemsvær kæde til alle ankrene. På sandbunden blev der stukket rigeligt ud til 6-7 gange vanddybden, mens vi af pladsgrunde måtte nøjes med omkring 4 gange dybden i havn. Det var lovligt lidt, men svarer meget godt til de forhold, man plejer at møde i vore tæt belagte feriehavne.

De 10 ankre var alle af samme størrelse, nemlig lige omkring 10 kilo. Nu er det jo en gammel erfaring, at forskellige typer også holder forskelligt, og at man ikke kan tage udgangspunkt i vægten alene. Et stokanker eller paraplyanker skal være halvanden til to gange så tungt som et danforthanker, hvis man fx skal tro »Yachting World Handbook«. Hvorfor sørgede vi så ikke for det? Fordi sammenligningen stadig ville halte lidt. Stokankeret, paraplyankeret og draegtet hører med deres ret smalle flige hjemme på stenet bund, hvor et danforth- eller plovanker kan få

problemer. De fleste, som har to ankre i deres båd, vil sikkert også vælge et af hver type. Hvad man imidlertid kan udlede af testen er, at selv et lille bredfliget anker af det rigtige fabrikat har en forbløffende holdekraft på sand og kan klare meget store og tunge både. Mens omvendt en mindre båd kan få problemer med sit paraplyanker eller dræg samme sted.

Det skal tilføjes, at vi selvfølgelig gjorde mere end ét forsøg med hvert anker. Specielt tøffede vi meget omkring med det danforth-anker fra Watski, som i bogstaveligste forstand blev testens bundskrabber. Til gengæld huggede det originale danforthanker sig fast så prompte hver gang, at man skulle tro det var et dresseret væsen med gribeklør. Ved en overfladisk betragtning er de to ankre ens, så det bekræfter den gamle regel om at søge i dybden - også når man skal ankre. ■

BRUCE

**150 kg på sand
130 kg i havnen
11,5 kg
860 kr.**

Bruce-ankeret er en ny engelsk konstruktion lidt i retning af plov-ankeret, men med en 3-fliget udformning og uden bevægeligt led. Det huggede så snart der kom træk på trossen og holdt støt ved 150 kg på sandet. Ved øget træk begyndte det langsomt at skride, og ved 200 kg gled det ganske langsomt gennem sandet uden at brække løs. I et andet forsøg oplevede vi dog, at det slap helt, men trods bådens fart frem huggede det sig fast igen efter mindre end 5 meters sejlads. Ved forsøg i løst sand på stranden så vi tydeligt, hvor fremragende en konstruktion det er. Så snart der kommer træk på, lægger ankeret sig over på siden og trækker fligene ned. Jo større træk, desto dybere søger det, og når Bruce-ankeret ikke kunne holde til hele jollens træk på sandbund, skyldes

det størrelsen. Det er værd at bemærke, hvor lille forskellen er mellem største træk på sand og i havnen. Et meget pålideligt anker, der altid vil hugge med det samme.

Det stuves bedst i et stævneslag ligesom et plovanker. I en kistebænk er det noget uhandy, og det kan ikke stuves på dæk.

B.A.R.

**200 kg på sand
130 kg i havn
11,0 kg
700 kr.**

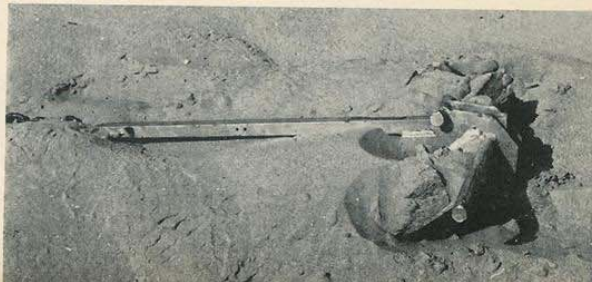
Dette anker af danforth-typen har den finesse, at stokken er en slids, hvori trækringen kan løbe. Skulle ankeret sidde fast under en sten eller i et andet tov, kan det trækkes baglæns fri, idet ringen ved modsat

træk vil løbe ned mellem fligene. Der er dog det minus, at man også kan risikere at trække ankeret hen over bunden, hvis det har lagt sig »baglæns«, da man kastede det.

I første forsøg tog det ikke bundgreb på sandbunden, så vi løftede det op og kastede på ny. Nu gled det en halv snes meter, huggede og stod for 160 kg, hvorpå det skred igen. I et tredje forsøg hukkede det straks og brækkede først løs ved 200 kg. I havnen gled det ca. 5 meter, huggede og slap først igen ved 130 kg.

B.A.R. holder godt, når det får fat, men de lange glideture er et minus, specielt i havn, hvor et anker helst skal hugge straks. Problemet ligger måske ikke så meget i det vendbare træk som i den bundplade, der skal tvinge fligene ned i sandet. Her er denne plade erstattet af en kort rundstang, og den giver for lille slæbemodstand, specielt på en hård bund.

Som alle ankre af danforth-typen er det nemt at stuve i beslag på dækket eller anbringe lodret i en kistebænk.

PILOT

**Over 250 kg på sand
90 kg i havn
11,0 kg
530 kr.**

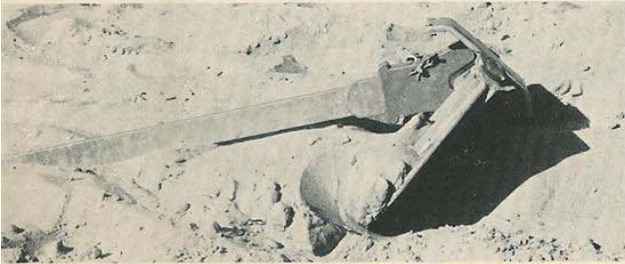
Skaffets vinkel til fligene kan indstilles ved hjælp af en låsemuffe. På sand skal vinklen være ca. 30 grader, men på stenbund kan den øges til omkring 45 grader, så fligene kan »gæbe« over en sten og

holde ankeret fast - en finesse, vi ikke havde lejlighed til at prøve i praksis.

I første forsøg på sand gled Pilot-ankeret nogle meter, huggede og brækkede løs ved 200 kg. Så løb det igen nogle meter, huggede og stod for 220 kg. Tredje gang huggede det så fast, at jollen med sine 250 kg ikke kunne røkke det. I havnen holdt det ikke så godt som ventet efter det gode resultat på sandbunden. Det slæbte 8-10 meter, huggede nogle gange og stod til sidst for de ret beskedne 90 kg.

Som det ses af billedet er bundpladen lidt større end på B.A.R.-ankeret, men alligevel ikke så effektiv som på det ægte danforth. Måske er det denne detalje, som også placerer ankeret midt imellem de to i effektivitet.

Pilot-ankeret er tidligere blevet fremstillet i en letmetal-udgave, men den er udgået til fordel for galvaniseret jern ligesom alle ankre. Når det stuves, kan stokken låses i plan med fligene.

DANFORTH

**Over 250 kg på sand
230 kg i havn
10,5 kg
870 kr.**

Det originale danforth-anker fra firmaet i England var helt suverænt. Det huggede hver eneste gang på samme sted, som det blev kastet, og selv om vi i sidste forsøg lå meget længe for fuld gas, gav det sig ikke en tomme på sandbunden. Da vi gik tilbage for at bjærge det, var kun kæden synlig, selve ankeret havde trukket sig selv langt ned i sandet, og vi måtte lægge alle kræfter i for at få det op igen.

Selv i den bløde havnebund huggede danforth straks, og da vi gav jollen gas var det tydeligt på de sydende gasbobler, hvordan ankeret pløjede sig i dybden. Bunden var dog for blød til at ankeret kunne klare jollen, og ved 230 kg slæbte vi det langsomt efter os. De 230 kg var imidlertid langt det bedste, vi opnåede i havnen.

Det må være små detaljer i udformningen, der gør danforth så

fremragende. Især bemærkes de skråstillede bundplader, som åbenbart tvinger fligene effektivt ned. Når der nu findes så mange kopier af danforth-ankeret kan det undre, at denne detalje ikke er efterlignet. Originalen har også lidt slankere og spidsere flige end kopierne.

PLOVANKER

**200 kg på sand
200 kg i havnen
10,5 kg
1.625 kr.**

Englænderne plejer at benævne det CQR, som er en slags forkortelse for »Secure«, men plovanker siger nok så præcist, hvad sagen drejer sig om. Der mangler faktisk kun håndtagene og hesten foran, så kunne landmanden også bruge det. Skaffet er fastgjort til ploven med et led, så skæret kan glide skråt ned i sandet, når ankeret lægger sig på siden.

Jollens 23 heste var åbenbart flere, end ploven er vant til, for ankeret gled ikke mindre end 30 meter på sandbunden. Så gik vi tilbage for at se, om det var filtret ind i kæden, men det var ikke tilfældet. Ved en ny trækprøve huggede det imidlertid efter få meter og holdt indtil 200 kg. Så slap det brat (vi følte det næsten, som om ankeret sprang op af sandet), men huggede straks efter og klarede atter 200 kg. Det gentog sig en tredje gang, hvorefter testholdet havde fået nok af at sætte sig på halen i båden.

I havnen overraskede plovankeret ved at holde lige så godt som på sandet. Antagelig fordi ploven tvinger det godt i dybden, hvad ankeret nok har sværere ved, når sandet er hårdt. Vi tipper det som et fremragende fjordanker, fordi det med sin specielle facon også vil skære igennem tang og grøde. Et danforth-anker vil glide oven på tæt græs, viser erfaringen. Plovankeret stuves bedst i et stævnbeslag.

DRÆG

**25 kg på sand
90 kg i havn
9,5 kg
360 kr.**

Tidligere var dræget det mest brugte anker i lystbåde, og de fleste ved sikkert, hvordan fligene enkelt og praktisk lukkes sammen ved, at det ene sæt løftes og drejes 90 grader om den firkantede stok. På sandbunden slæbte det efter jollen selv i tomgang, men fjedervægten viste dog en modstand på 25 kg. Da vi gik tilbage til dræget kunne vi se, at fligene ikke var i stand til at bore sig ned i det hårde sand, men trak to striber efter sig.

Så gik det væsentlig bedre inde i havnen, hvor fligene kunne få bedre fat. Det holdt til et træk på 90 kg, skred så et stykke og tog kortvarigt fat igen.

Dræget hører hjemme på stenbund, hvor det med sine fire krumme flige må være det bedste, man kan bruge. På blød bund er fligene for slanke, selv om de 90 kg må kaldes flot af et så lille dræg. På

sandbund hører det ikke hjemme, eller det skal være meget stort og tungt, så vægten måske kan trykke fligene ned. Velegnet til at stuve på dæk, når fligene er drejet ind over hinanden.

STOKANKER

30 kg på sand
130 kg i havn
10,5 kg
430 kr.

Mange sejlere anser stokankeret for at være det bedste hovedanker, man kan have om bord. Måske er det rigtigt, men det skal være stort og tungt, og man skal have et andet (danforth) til sandbund. Dette ret lille stokanker slæbte ubesværet over sandbunden, uden at den

nedadvendte flig kunne grave sig ned og få bid, så det var kun vægten og tværstokken foroven, der gav slæbemodstand.

I havnen gik det straks bedre, men arealet af en enkelt flig er ikke meget, og de 130 kg måtte vi kun en enkelt gang. I to andre trækforsøg slap det ved 100 kg.

Det »moderne« stokanker staves ved, at fligene klappes ind, mens stokken foroven trækkes ud til siden og lægges ned langs skaffet eller læggen, som det mere korrekt hedder. Det er derfor, at stokkens ene ende er vinklet 90 grader. I udfoldet stand holdes delene på plads med solide metaltappe i kæde, så de ikke forsvinder. Tappene låses dog kun med små splitter af læder (smidigt og kan udvide sig lidt i vand), som alt for nemt mistes. Et noget besværligt anker at have med at gøre, specielt når man kommer op i de 15-20 kg, der nok er nødvendigt til en mellemstor båd.

DANFORTH-TYPE

5 kg på sand
15 kg i havn
10 kg
415 kr.

Vi kan ikke konkludere andet efter testen, end at dette anker er komplet ubrugeligt. Som en danforth-kopi er det skabt til sandbund, men ligegyldigt hvad vi gjorde, og hvordan vi trak, ville det ikke tage fat. Fejlen er så vidt vi kan se, at der mangler en egentlig bundplade, der kan tvinge fligene ned i en hård sandbund. Desuden er fligene temmelig stumpt afsluttet og vil under alle omstændigheder skære sig dårligt ned.

I havn steg slæbemodstanden en lille smule, men det er klart at man lettere slæber en genstand over fast sand end gennem blødt mudder.

Da vi til slut prøvede ankeret i tørt sand, rejste det sig »på bagbenene«, og lod sig ubesværet trække af sted på fligene (ude i vandet havde det ligget med fligene plant mod

bunden). Årsagen er, at fligene ikke kan undgå at gå ned i det bløde sand (ligesom i mudder), men at de ikke har en facon eller skarphed, der får dem til at skære sig ned.

Ankeret sælges af Watski, men det kan vel forventes, at et så velrenommeret foretagende stopper salget. Modellen kendes (ud over faconen) på to røde plastmuffer, der er skubbet over enderne på tværstokken nederst. Så skræmmes båden ikke - en god detalje, hvis man ellers kunne bruge ankeret til sit formål.

PARAPLY

20 kg på sand
50 kg i havn
10,5 kg
300 kr.

Paraplyen - her af fabrikatet SAV - er standardanker i mange både. Det er også godt på stenbund, men som testen viste hører det ikke hjemme på hårdt sand. Ligesom stokankeret og dræget slæbte det fligene hen over bunden med jollens motor trækkende i tomgang.

I den bløde havnebund havde vi ventet os noget mere af det, specielt i forhold til dræget, der har meget mindre flige. Forklaringen er måske, at SAV-ankerets flige står næsten vinkelret ud fra læggen og derfor ikke har nogen plov-effekt. Drægets og stokankerets mere afrundede flige hjælper derimod til at trække ankeret ned i bunden. Det kan tilføjes, at en af testens deltagere har et 15 kg paraplyanker til sin båd (3,5 ton). Dets flige folder kun ud i en vinkel på ca. 50 grader, og det har vist sig

at være et meget pålideligt havneanker.

Med fligenes meget store vinkel må det afprøvede anker nok siges at være skabt specielt til stenbund - om det så var producentens mening, eller man blot ikke har spekuleret nærmere over det.

SEAGRIP

200 kg på sand
180 kg i havn
10,5 kg
500 kr.

Dette særprægede anker er opfundet af en svensk fisker. Når det kastes, lægger det sig uundgåeligt på den ene side, og det ene plovskær trykker mod bunden. Så snart der kommer træk på, pløjer skæret sig ned.

Det var også, hvad vi oplevede, Seagrip holdt øjeblikkelig i alle forsøg, og det var forbausende, hvad den ene nedadvendte flig var i stand til at modstå. 200 kg på sandbund er meget, og når det slap, og vi tog gassen lidt af slæbebåden, huggede det øjeblikkelig igen. I hvert forsøg var det til nøjagtigt 200 kg, så det fungerer ualmindelig stabilt og pålideligt.

I den bløde havnebund skulle man ikke have ventet sig så meget ud fra plovskærets lille areal, men her kommer ankerets V-form sikkert til hjælp, så det holder med

hele »kroppen«. Noget lignende vil sikkert også gøre sig gældende på stenbund, og vi vil derfor tippe Seagrip til at være noget nær det bedste for dem, der kun vil have ét anker om bord. En fiks detalje er, at man altid kan få det fri af et kabel eller fremmed ankertov ved at rulle det en halv omgang med uret. Til gengæld er det meget vanskeligt at folde de to lægge sammen, idet de ikke har lås, men holdes i stilling ved at gå i spænd.

Anker	Hold i sand	Hold i havn	Vægt	Pris (1980)
Bruce	150 kg	130 kg	11,5 kg	860 kr
B.A.R. (danforth type)	200 kg	130 kg	11 kg	700 kr
Pilot	>250 kg	90 kg	11 kg	530 kr
Plovanker	200 kg	200 kg	10,5 kg	1625 kr
Danforth	>250 kg	230 kg	10,5 kg	870 kr
Dræg	25 kg	90 kg	9,5 kg	360 kr
Stokanker	30 kg	130 kg	10,5 kg	430 kr
Danforth-type (kopi)	5 kg	15 kg	10 kg	415 kr
Paraply	20 kg	50 kg	10,5 kg	300 kr
Seagrip	200 kg	180 kg	10,5 kg	500 kr